

Nr. înregistrare 139 /16.06.2023

**Către: Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor, Ministerul Energiei,
În atenția Domnilor Mircea Fechet, Sebastian-Ioan Burduja**

Referitor la: Procesul de actualizare a Planului național integrat în domeniul energiei și schimbărilor climatice și participarea publicului

Stimate domnule ministru Mircea Fechet,

Stimate domnule ministru Sebastian-Ioan Burduja,

Prin prezenta, Asociația WWF România - Fondul Mondial pentru Natură își exprimă îngrijorarea cu privire la lipsa de transparență a procesului de revizuire a Planului național integrat în domeniul energiei și schimbărilor climatice al României.

Planul național integrat în domeniul energiei și schimbărilor climatice (PNIESC) prezentat inițial în 2019 și adoptat în 2021 nu mai este adecvat scopului. Rapoartele IPCC și UNEP arată necesitatea de a ajusta politicile publice pentru a corespunde urgenței sporite. De asemenea, obiectivele de reducere a emisiilor de gaze cu efect de seră ale României au crescut față de țintele din 2019. Pentru a aborda aceste noi condiții, este imperativ ca revizuirea PNIESC, prevăzută pentru iunie 2024, să fie mult mai ambițioasă.

Această revizuire trebuie să includă opiniile informate atât ale cetățenilor, cât și ale părților interesate, cum ar fi organizațiile societății civile și dezvoltatorii de energie regenerabilă. Participarea publicului este esențială pentru o guvernare eficientă în domeniul climei și al energiei, deoarece creează politici mai bune, îmbunătățește sprijinul public și consolidează legitimitatea democratică. De asemenea, aceasta oferă o protecție împotriva suprareprezentării intereselor unor sectoare, cum ar fi operatorii de combustibili fosili. Tranziția către o energie cu emisii scăzute afectează modul de viață al tuturor cetățenilor și, prin urmare, trebuie să țină seama de preocupările acestora în punerea sa în aplicare.

În plus, publicul are dreptul, în temeiul legislației naționale, al legislației UE și al Convenției Aarhus a UNECE, la o participare bine informată și efectivă la revizuirea PNIESC. Având în **vedere tendința crescândă a litigiilor legate de climă, revizuirea PNIESC fără un standard minim de transparență și de participare a publicului ar putea crea premisele pentru astfel de acțiuni**. Ghidul Comisiei Europene, publicat la sfârșitul anului 2022, stabilește așteptările privind oportunitățile timpurii și efective de stabilire a participării în diferitele faze ale elaborării PNIESC. **Deși acest document de orientare nu este obligatoriu, recomandările din cadrul acestuia sunt obligatorii.**

În acest stadiu, o participare activă, constructivă la revizuirea PNIESC devine foarte dificilă, deoarece proiectele ar trebui să fie prezentate Comisiei Europene până la 30 iunie 2023. Cu toate acestea, facem apel la instituția pe care o conduceți să solicite opiniile cetățenilor și a tuturor factorilor de interes cât mai curând posibil și să continue acest exercițiu și după trimiterea propunerii de revizuire către Comisie.

Având în vedere faptul că revizuirea PNIESC este un test decisiv pentru angajamentul României față de obiectivele sale pentru 2030 în mod specific și față de contribuția la diminuarea efectelor schimbărilor climatice în general, solicităm MMAP următoarele:

1. Să pună la dispoziția publicului informații privind procesul și calendarul de revizuire și versiunea completă a proiectului de PNIESC revizuit.
2. Crearea unui proces de consultare publică incluzivă privind proiectul de revizuire a PNIESC, în regim de maximă urgență.
3. Să garanteze că orice consultare publică este disponibilă în mod egal, accesibilă și cu un termen de cel puțin 8 săptămâni.
4. Să ofere posibilități de participare continuă a publicului după transmiterea proiectului către Comisia Europeană și până la prezentarea versiunii finale, prevăzută pentru iunie 2024.
5. Să se asigure că opiniile exprimate de cetățeni și de părțile interesate sunt integrate în mod corespunzător în versiunea finală a PNIESC.

În speranța că veți dispune organizarea urgentă a unui proces adecvat de participare publică pentru actualizarea Planului, conform reglementărilor legale în vigoare,

Cu deosebită considerație,

**Orieta Hulea,
Director**

